

Organisation för reparationstjänsten

Den upprustning och utökning av mängden radiostationer och övrig signalmateriel som skett krävde också underhållsresurser. Under de första årtiondena utgjordes denna helt av Fälttelegrafkårens Tygverkstad, men med en utökad tillförsel av radiomateriel till truppförbanden, inrättades det vid dessa s k signalförrådsverkstäder.

De första radioingenjörerna i armén har nämnts, Arvid Öman och Hilding Björklund. Med andra världskriget och den stora upprustning och beredskapstjänstgöring i Sverige som detta innebar, uppstod behov av signalingenjörer vid staber och stabsförband. Någon sådan utbildad personal fanns ej. De som fanns arbetade inom industrin, men även dessa inkallades till beredskapstjänstgöring och bland dessa plockade man ut lämpliga ingenjörer, snabbutbildade dem, gav dem civilmilitär officersstatus och placerade dem som signalingenjörer.

En av dessa var civilingenjör Gösta Cronvall. Han var före kriget anställd vid Ellab som konstruktör. Då finska vinterkriget rasade och många svenskar anmälde sig som frivilliga gjorde också Cronvall det. Han placerades i ett stabskompani som radioingenjör i trakten av Rovaniemi. Kompanichef var sedermera chefen för S 1 Sven Almqvist. Efter hemkomsten blev Cronvall en av kärnan i den nya arméingenjörorganisation, som började växa fram under krigsåren och som 1948 resulterade i arméingenjörkåren, där Cronvall blev "stabschef", men innan dess var han signalingenjör vid V. militärbefälstaben i Karlstad.

Arvid Öman var tjänsteförrättande chef för arméingenjörkåren 1951-1954, varefter han blev chef för materielinspektionen intill sin död 1957.

Under de första krigsåren var den högsta operativa indelningen armékåren, som bestod av ett antal fördelningar. Enligt 1941 års krigsorganisation skulle armén bestå av 10 fördelningar och de territoriella militärbefälhavarnas ansvar ökades. I dessa staber skulle signalingenjörer vara placerade för att samordna reparationsjanten och vid behov leda utbildning på materielens handhavande. Behovet av signalingenjörer beräknades till 40 st. De flesta av dessa var värnpliktiga, som ryckte in då deras krigsförband mobiliserade, men ett antal kontraktanställdes. Det var då främst för de högre stabernas behov samt vid Signalregementet och den 1941 organiserade Arméns signalskola.

Redan i slutet av 1920-talet uttogs bland volontärerna vid Fälttelegrafkårens tygkompani två man som skulle bli signalmekaniker. En av dessa var Oskar Nilsson. Han fick sin utbildning vid radioverkstaden, där han så småningom blev tyghantverkare, efter att först ha blivit utnämnd till tyghantverkare vid flygvapnet, som brutit sig ut ur Fälttelegrafkåren. Nilsson var Sveriges förste tyghantverkare signal i armén, och blev senare tygverkmästare av 1. klassen vid Arméns signalskola. Den andre var Rolf Råland, som tidigare varit civilanställd vid Fälttelegrafkårens radioverkstad. Han blev tyghantverkare 1940 och senare tygverkmästare av 1. klassen vid Signalverkstäderna i Sundbyberg.

För utbildning av den personal som skulle tjänstgöra vid truppförbandens signalförrådsverkstäder anordnades signalmekanikerutbildning vid Signalregementet redan i slutet av 1930-talet. Efter Arméns signalskolas flyttning till Marieberg 1945 förlades utbildningen dit. Det var mest kontraktanställt underbefäl, s k beställningsmän, men också värnpliktiga radiotekniker, som var elever. En del av dessa värnpliktiga tog anställning vid truppförbandens signalverkstäder och blev senare tyghantverkare, då de första tjänsterna för sådana tillkom i maj 1944. Beställningsmännen blev armétekniker då denna institution infördes 1947. Efter vidareutbildning kunde också dessa bli tyghantverkare. Målet var att vid varje truppförbands signalverkstad skulle finnas en tyghantverkare, någon beställningsman samt vid behov också civilanställda tygarbetare.

Signalförrådsverkstäderna utrustades efter hand med erforderliga instrument, verktyg och reservdelar. Samtidigt utrustades också fältförbanden med Signalmekanikerlåda Tc 84005 för verktyg och Signalreparationlåda Tc 84008 med reservdelar. Tyghantverkaren var under den första tiden oftast krigsplacerad på signalverkstaden som en bakre resurs, medan beställningsmannen, som var furir, var chef för en signalreparationsgrupp vid fältförbandet. Furiren var gruppchefsutbildad militär medan de tidigast utnämnda tyghantverkarna var civilmilitära underofficerare, ofta utan militär befälsutbildning, vilket dock rättades till senare. Den bakre resursen för de lokala verkstäderna var Signalverkstäderna i Sundbyberg.